

ŠTEV. BROJ 10. * V LJUBLJANI, OKTOBER 1927. * LETO GODINA IX.

I. B.:

Voditelji slovanskega Sokolstva.

vedno jasnejših obrisih se pojavlja zveza slovanskega Sokolstva, ki naj združi sokolske organizacije vseh slovanskih narodov v enotno združenje. Poлагoma se vrši zблиžanje slovanskih narodov in z njimi vred tudi sokolskih organizacij. Rane, ki

jih je vsekala svetovna vojna slovanskim narodom, še niso zaceljene, nasprotstva, ki so bila med vojno umetno ustvarjena potom slovanskih neprijateljev, še niso popolnoma pozabljena. Toda na obzorju že odsevajo prvi žarki nove zarje, ki bo zasijala vsem slovanskim rodovom in jih zopet združila v enotno skupino.

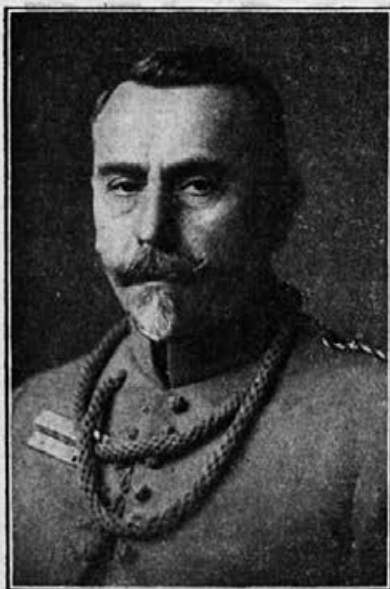
Važno vlogo pri tem ima Sokolstvo, ki hoče po svoji načrtani poti do cilja. Sokolska misel, ki sta jo nam ustvarila nesmrtni Tyrš in njegov pomočnik Fügner, bo ona vez, ki bo prva spojila in združila sokolske organizacije posameznih narodov, obenem pa dala tudi zgled in pobudo za zблиžanje slovanskih narodov samih. Enotna sokolska vzgoja v duhu Tyrša in Fügnerja naj prekvasi vse slovanske narode in naj jim vdahne čut bratstva, ki bo edini zmožen oblažiti vsa nasprotstva in utrditi temelje prijateljstva. Slovanska vzajemnost, vzgojena po sokolski narodnostni vzgoji, bo vez, ki bo združila nas Slovane, krepka telesna in npravstvena vzgoja pa bosta dali moč in trdno voljo narodne okrepite in poplemenitenja,

kar bo najboljše jamstvo za obrambo in zmago napram vnanjim nasprotnikom. V tem pogledu je za zблиžanje slovanskih narodov Sokolstvo najboljše in najmočnejše sredstvo, ki nam jamči za uspeh.

Za delovanje v tem smislu so v prvi vrsti poklicani naši sokolski voditelji, ki jim je celokupno sokolsko članstvo poverilo važno nalogo vodstva sokolskih organizacij. Njihovo požrtvovalno delo je doseglo že delne uspehe, bodočnost pa bo venčala njih trud.

Da spoznamo svoje voditelje in zaslužne sokolske delavce, ki se prizadevajo doseči popolno udruženje slovanskega Sokolstva, pri našamo njihove kratke životopise in pregled njihovega dosedanjega delovanja v Sokolstvu.

Brat dr. Josip Scheiner.

Brat dr. Josip Scheiner.

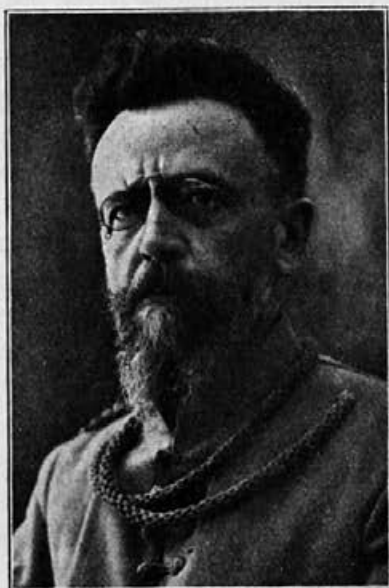
Brezdovomno največ zaslug za združitev slovanskih sokolskih organizacij ima starosta Češkoslovaške Obce Sokolske, brat dr. Josip Scheiner, ki je obenem starosta zveze Slovansko Sokolstvo. Njegovemu neumornemu delovanju se moramo zahvaliti, da je bila že 1908. leta ustanovljena Vseslovanska Sokolska Zveza, ki jo je organiziral in vodil kot starosta. Brat dr. Scheiner je ustanovil to največjo vseslovansko organizacijo po temeljnih pripravah in po smotrenem načrtu. V to svrhu je prepotoval vse slovanske zemlje in se udeleževal raznih sokolskih zletov ter pri teh prilikah vodil sokolsko propagando in navduševal Sokolstvo za pravo Tyrševo delo in za združitev vsega slovanskega Sokolstva. Dr. Scheiner se ni strašil težkih naporov in neprilik, ki

mu jih je delala bivša avstrijska vlada, pogumno in vztrajno je nadaljeval svoje delo za razširjenje sokolske organizacije po vsem slovanskem svetu in za združitev posameznih sokolskih zvez v enotno vseslovansko zvezo.

Za tako delo je bila seveda tudi osebnost dr. Scheinerja najbolj pripravna in v prvi vrsti poklicana, zakaj on je bil od leta 1904. starosta ČOS, največje sokolske organizacije ter je užival visok ugled ne le v vrstah češkega Sokolstva ampak tudi v ostalih sokolskih zvezah, vrhu tega je bil po svojem mišljenju velik vseslovan, ki sta mu bila dvig in moč slovanskih narodov najvišja življenska naloga ter se je udeleževal tudi pri drugih vseslovanskih akcijah in pokreth. Usposobljenost za vse to mu je dala sokolska vzgoja.

Dr. Scheiner je bil vzgojen v pravem sokolskem duhu. Že od mladih let kot dijak na vseučilišču je bil Tyršev najboljši učenec in njegov ljubljenec. Tyrš ga je uvedel v svoj prednjaški zbor, kjer se je mladi Scheiner neumorno in vztrajno udejstvoval, tako da ga je Tyrš izbral za svojega pomočnika ter ga poklical tudi v uredništvo lista »Sokol«, ki ga je takrat urejeval Tyrš sam. In ko je dr. Tyrš ponesrečil na Tirolskem v reki Aachi, so poslali praški Sokoli dr. Scheinerja na kraj nesreče, da poišče truplo svojega velikega mojstra in ga privede v Prago. Pozneje je prevzel uredništvo lista »Sokol« in ga vodil do leta 1924. Kot urednik češke sokolske revije je imel dovolj prilike, da se je tudi v literarni stroki udejstvoval in zastavil svojo besedo za širjenje sokolske misli in za slovansko bratstvo in vzajemnost. Odlično je sodeloval pri vseh sokolskih pokretil in pomagal pri ustanavljanju novih sokolskih organizacij, med katere spada ustanovitev Češke Obce Sokolske, za katero je sestavil pravila in bil izvoljen v predsedstvo. Opravljal je tajniške posle v odboru za prireditve vsesokolskih zletov, izdelal vzorna pravila za društva in župe, l. 1899. pa je bil izvoljen za starostu praškega Sokola. S tem je stopil na vodilno mesto in ko mu je bilo l. 1904. poverjeno starostovanje v ČOS, je postal vodnik vsega sokolskega gibanja, kjer vztraja nepretrgoma še danes. Njegov duh pa ni miroval, dokler se mu ni posrečilo l. 1908. ustanoviti Vseslovansko Sokolsko Zvezo, ki je njegovo organizacijsko delo. S to ustanovitvijo je dosegel svoj ideal čim tesneje zveze vseh sokolskih organizacij, kar naj bi tvorilo temelj združenja slovanskih narodov.

Dr. Scheiner pa ni bil samo duševni vodja češkega, oziroma vseslovanskega Sokolstva, ampak je z vso vnemo deloval pri raznih kulturnih organizacijah in slavnostih, ki so imele vseslovanski značaj in ki so imele za svoj cilj zблиžanje slovanskih narodov. Pa tudi med neslovanske narode je hotel dr. Scheiner zanesti dober glas Sokolstva in sokolske telesne vzgoje, posebno je mnogo pripomogel, da so se jeli Francozi zanimati za Čehce in za Sokolstvo, kar je dosegel s tem, da se je udeleževal z odposlanci čeških Sokolov telovadnih zletov francoskih gimnastov ter nastopov belgijskih in švicarskih telovadnih organizacij. Tako je dobil stik z Mednarodno telovadno zvezo, v ka-

Brat Engelbert Gangl.

tero je vstopila tudi ČOS, dr. Scheiner pa je bil izbran za odbornika te največje telovadne organizacije. Odslej se je češko Sokolstvo redno udeleževalo mednarodnih telovadnih tekem ter si kmalu priborilo svetovno prvenstvo, pa tudi ugled in spoštovanje pri vseh kulturnih narodih.

Za časa svetovne vojne, ko je bila Vseslovanska sokolska zveza razpuščena, je bil dr. Scheiner med onimi Čehi, ki so pripravljali razpad Avstrije in ustanovitev lastne češkoslovaške države. Dunajska vlada ga je kmalu iztrgala iz tega odbora in ga poslala v zapor. S tem je sicer preprečila Scheinerjevo delo, ni pa mogla ustaviti tega pokreta. Po končani vojni se je dr. Scheiner zopet trudil, da je vzpostavil najprej stike med češkim in jugoslovenskim Sokolstvom, nato pa je mnogo pripomogel, da se je vnovič ustanovila zveza »Slovansko Sokolstvo«. V zadnjem času se prizadeva brat dr. Scheiner, da bi tudi bolgarski Junaki prevzeli Tyršev idejo in postali Sokoli ter bi nato vstopili v zvezo Slovansko Sokolstvo, ki bodo v njej zastopani vsi slovanski narodi.

Starosta brat dr. Scheiner je dopolnil že 66 let ter je telesno in duševno čvrst in delaven Sokol, ki se udejstvuje tudi v sokolski literaturi. Kot bivši urednik lista »Sokol« je napisal nebroj člankov organizacijske in idejne vsebine ne le za ta list ampak tudi za druge publikacije. Spisal je tudi obširno knjigo o zgodovini Sokolstva in zlasti skrbel za razširjenje Tyrševih spisov. Vsestranska delavnost v vseh sokolskih strokah mu je priborila ugled ter ga dvignila na prvo vodilno mesto v Sokolstvu.

Brat Engelbert Gangl.

Veren sobrat dr. Scheinerju, idealen in neumoren sokolski delavec, je voditelj jugoslovenskega Sokolstva, brat Engelbert Gangl, starosta JSS. Tudi brat Gangl se prizadeva, odkar je na vodilnem mestu v Sokolstvu, za zблиžanje slovanskih narodov in za enotno zvezo vseh slovanskih sokolskih organizacij. Kot pravi in odkritosrčni prijatelj češkega naroda in češkoslovaškega Sokolstva, kjer je enako priljubljen in spoštovan kakor med jugoslovenskim Sokolstvom, je takoj po svetovni vojni, ko je vstopil v vodstvo takratne Slovenske Sokolske Zveze, deloval z vsemi svojimi močmi za čim tesnejšo zvezo s češkim Sokolstvom. Pri snovanju jugoslovenske sokolske organizacije, kjer je ves čas aktivno sodeloval, je z vso vnemo zagovarjal jugoslovensko uedinjenje v zmislu izreka, ki ga je sam postavil na čelo naše sokolske proklamacije: En narod, ena država, eno Sokolstvo. Kumoval je pri ustanovitvi Češkoslovaške jugoslovenske sokolske zveze in njegovo mišljenje je bilo vedno merodajno pri skupnih sestankih in sejah obeh sokolskih zvez.

V znak teh odličnih njegovih svojstev ga je jugoslovensko Sokolstvo pozvalo na vodilna mesta in mu s posebnim zaupanjem poverilo najvažnejše funkcije v svoji organizaciji. Spočetka delaven v starešinstvu JSS, je bil leta 1921. na glavni skupščini v Osijeku izvoljen za namestnika saveznega staroste, katero mesto je zavzemal do leta 1924., ko mu je jugoslovensko Sokolstvo poverilo najvišje mesto v organizaciji in ga postavilo za vodnika, za starosta Jugoslovenskega Sokolskega Saveza. Za to odgovorno in težko mesto si naše Sokolstvo pač ni moglo izbrati boljšega brata, zakaj brat Gangl se ves čas svojega starostovanja dobro zaveda onih dolžnosti, ki jih mora imeti vodnik sokolske organizacije ter je nad vse vesten in vzoren sokolski delavec, pravi zgled vsem, ki jim načeljuje. In baš vzorna delavnost in sokolska vestnost sta mu pridobili tudi ugled v drugih sokolskih organizacijah, zato je tem lažje nastopal kot propagator enotnega slovanskega Sokolstva in zagovornik zveze Slovansko Sokolstvo, ki je bila z njegovim sodelovanjem ustanovljena in v čigar starešinstvu zavzema brat Gangl odlično mesto.

Starosta brat Gangl je bil rojen dne 12. novembra 1873. leta v Metliki. Po svojem poklicu je učitelj, od leta 1919. pa opravlja posle oblastnega šolskega nadzornika. Odkar je vstopil v učiteljski stan, je bil dober organizator učiteljstva in dolgo vrsto let urednik stanovskega lista »Učiteljski tovariš«. Brat Gangl je priznan slovenski pisatelj in pesnik, ki je izdal že mnogo svojih del. Posebno se je odlikoval kot mladinski pisatelj ter že 28 let urejuje mladinski list »Zvonček«, ki ga je tudi ustanovil.

Znameniti so njegovi spisi o Sokolstvu, ki v njih v pesniški dikciji razlaga sokolsko idejo in navdušuje članstvo za vzvišene Tyrševe nauke. Po vseh sokolskih publikacijah najdemo njegove članke, ki imajo tipičen značaj brata Gangla. Tudi našemu »Sokolincu« je zvest sotrudnik in prijatelj.

Še bolj nego s peresom zna brat Gangl tolmačiti sokolsko misel z živo besedo, ki mu teče kakor neusahljivi studenec ter s svojim zvonečim in prikupljivim glasom vname slehernega poslušalca in ga navduši za sokolsko idejo, to tem bolj, ker je sam najboljši zgled vzor Sokola. Jugoslovensko Sokolstvo zna ceniti zasluge brata Gangla za sokolsko organizacijo ter ga visoko spoštuje kot Sokola, Jugoslovena in Slovana.

(Dalje prihodnjič.)

Zgodovinske slike iz naše prošlosti.

I. Samo, vseslovanski kralj.

(Dalje.)

Kraljevina prvega slovanskega kralja je bila neizmerna, saj je obsegala današnje pokrajine Čehoslovaške, Avstrije, Madžarske in skoro ves Balkan, nadalje Baltiške zemlje, Šlezijo, Poljsko ter Ukrajino — sestojala je tedaj iz osem sedanjih držav. Njegova prestolnica se je nahajala v današnji Češki, kjer si je uredil po zgledu ostalih vladarjev sijajen kraljevski dvor. Kje? — to je, žal, nepoznano.

Doba njegovega vladanja je bila bojovita in nemirna, vendar pa je veliko storil za notranji red svoje države, zlasti sta za časa njegovega vladanja cveteli trgovina in obrt. Slovani so se prijeli stanovitnejšega življenja, postali so poljedelci, zidali svoje prve trdnjave, sela in mesta.

Najhujšo a najslavnejšo vojno pa je bil kralj Samo s Franki, katerih kralj Dagobert je gledal zavidno porast in procvit slavenske države. Frankovska kronika piše, da je nastala vojna zaradi dejstva, da so Slovani ubili neke frankovske trgovce. Zanje je zahteval kralj Dagobert zadovoljščino ter poslal zato svojega poslanca Siharja k kralju, da zahteva kaznitev krivcev. Ker ga Samo baje ni hotel sprejeti, preoblekel se je lokavi Sihar v slovansko narodno nošo ter mu na ta način izročil zahtevo svojega gospodarja. Samo mu je obljubil sodno postopanje proti krivcem in vrnitev blaga, no oholo ponašanje frankovskega poslanca je dovedlo do ostrega nasprotstva. Očital je Slovanom, da so poganski psi, ki morajo biti pokorni slugam božjim, t. j. kristjanom. To oblastno postopanje frankovskega poslanca je kralja Sama tako razkačilo, da je dal Siharja s spremstvom vreči iz dvora. To je bil začetek silne in krvave vojne Frankov in Slovanov. Franki, Langobardi in Alemani so navalili od treh strani na slovanske zemlje, opustošili Koroško in Kranjsko in prodirali zmagoslavno v notranjščino države. Glavno vojsko njihovo pa, ki jo je vodil sam kralj Dagobert, je doletel poraz ter tako odločil vojno. Pri Wogastiburgu (Domažlice na Češkem) je pobil Samo frankovsko vojsko popolnoma, izgnal nemške tolpe iz zemlje ter se vrnil z bogatim plenom in mnogimi sužnji v domovino. Ta vojaški uspeh Samov pa je imel tudi dalekosežne politične posledice. Mnogo slovanskih knezov je tedaj priznalo Sama za vrhovnega vladarja; med njimi se omenjata izrečno Dervan, knez lužičkih Srbov ter Valjuh, knez korotanskih Slovencev.

Na čelu svoje mogočne države, ki je bila strah in trepet vse Evrope, je vladal kralj Samo še polnih 32 let. Večkrat je pozneje obiskal s svojo zmagoslavno vojsko frankovske zemlje, da bi utrdil svojo moč in posest. Leta 662. je umrl prvi vseslovanski vladar. Njegova država ga ni preživela. Razpadla je zopet v veliko število majhnih držav in kneževin, ki so postale s časom last mogočnejših sosedov. Spomin na nekdanjo slavo slovansko se je izgubil skoraj popolnoma; niti v pesmih naroda ne najdemo spomina na ono zlato dobo slovanske moči in slave; šele poznim rodovom je bilo sojeno, da so iz letopisov njegovih najhujših neprijateljev — Frankov — izvedeli za njegovo življenje in delo. (Dalje prihodnjič.)

ХАЈРУДИН ЂУРИЋ:

Љубљани белој.

Долазим теби, бисер граду наше Словеније, да ме примиш у своја наручја и да ти утиснем целов, искрен као соколска мисао.

Носим ти поздрав са наших вода, са наших гора. Носим ти поздрав природе, која вечно пева песму јужњачког неба.

Долазим теби, бисер граду наше Словеније, долазим у гнездо нашега Соколства, одакле излећу Соколови, одакле излазе људи, прави људи, који користе Соколству и Човечанству.

Прими ме, о граду лепоте, вечите и непокварене лепоте, као што је лепота соколске мисли!

Прими ме, бићу твој и душом и телом.

Здраво бисер граду наше Словеније, Наздар!

HAJRUDIN ĐURIĆ:

Hajdemo Istri!

*Čim bojne trube
začujete glas,
tad znajte braćo,
da je došao čas:
Ka Istri ići,
dušmana dići
iz naše Istre,
sa našeg mora,
iz naših gora,
jer Istri našoj*

*i moru našem
sinuša mora
željena zora!
Čim bojne trube
začujete glas,
tad znajte braćo,
da je došao čas:
Ka Istri ići
dušmana dići!*

II. natjecanje naraštaja Sokolske župe Strosmayer.

Drugo natecanje naraštaja Osječke Sokolske Župe održano je ove godine u Slavonskom Brodu dne 26. juna. Ovaj slet naše sokolske omladine bio je jedan dokaz više da kročimo napred, da jačamo duh naš u redovima naše uzdanice, koja mladešnačkim ponosom visoko nosi baklju sokolske ideje. Lane poklonila je sestra Irma Kenfelj iz Djakova naraštaju župe Strosmayer prekrasan barjak, za koji je starešinstvo zaključilo, da će ga prigodom župskih natecanja, koja će se održati svake godine u drugom mestu župskog područja, predati na jednogodišnje čuvanje pobjedničkoj naraštajskoj vrsti. Prošle godine održalo se je to naraštajsko natecanje u Djakovu, te je na istom izneo pobjedu naraštaj osječkog Sokolskog društva. Lep svestrani odaziv, znatne dimenzije priredbe, vanredni niveau svijui javnih nastupa na akademiji i javnoj vežbi, te konačno zamerni rezultati samog natecanja pokazali su na ovoj lepoj manifestaciji sokolske omladine veliki napredak ove župe u tehničkom pravcu i lep interes svijui slojeva našeg nacionalnog građanstva, koji se sve više produbljuje i raste. Palma zasluge za ovaj progres ide u prvom redu neumornom župskom načelniku bratu Franu Lhotskomu, koji svoje duboko tehničko znanje i svoje žarko sokolsko srce stavlja neograničeno na raspolaganje napretku Sokolstva u ovom — u tom pravcu — još tako zaostalom kraju naše otadžbine! On mora da daje mnogo sebe, jer je malen broj oduševljenih i zaista požrtvovnih pomagača.

Pa je i domaćin ovog naraštajskog sleta: Sokolsko društvo u Brodu sa svojim tako agilnim i idealnim starešinom bratom Lazom Čelapom na čelu dalo vrlo mnogo smisla sposobnosti, sistematskog i marnog rada jedna je neosporna činjenica, bez koje si ne možemo zamisliti tako lepi uspeh ovog dobro organizovanog sleta. Bilo je vrlo pametno i nadasve dalekovidno, da je uprava Sokolskog društva u Slavonskom Brodu spojila ovo naraštajsko slavlje i posvetu svoje zastave (koja se je također održala isti dan) sa krsnom slavom broškog garnizona t. j. sa slavom tamošnje »željezničke komande«. Ne samo da je time u mnogočemu bila olakšana organizacija i da su vojnici pod vodstvom svojih agilnih i simpatičnih oficira dali mnogo i mnogo vežbovnihi tačaka na javnoj vežbi u raznim disciplinama (šakanje, trčanje, penjanje i t. d.) i vojničkim igrama nego i sama manifestacija ove srdačne i intimne veze Sokolstva i vojske morala je najugodnije delovati na mlada srca naših Sokolića! A to

nam je glavno! Odgojno delovanje! Izvesti našu omladinu iz današnjeg gliba na svetle staze viteštva, koje još znade za vrline, kao što su poštenje, hrabrost i pravda! Uvereni smo, da je ova naraštajska proslava ne samo spremom svojih vežbačih vrsta i svojim tehničkim uspehom, nego duhom i srcem svojim ugradila kamečak ljubavi i poleta u hram budućnosti naše!

Kako već spomenusmo sama priredba bila je spojena sa posvetom naraštajske zastave bratskog društva u Brodu. Važno je istaći, da je naraštaj toga društva zastavu pribavio o svome trošku, a kumovala je sestra Milčić.

Pošto je naraštaj cele župe stigao u Brod 25. juna na večer, prema utanačenom rasporedu, trebala se održati bakljada i podoknica sestri kumi. Ali usled silne kiše uputilo se do kume samo članstvo sa fanfarom. Kumu je pozdravio oduševljenim govorom starešina bratskog društva brat Čelap, naglasivši njenu veliku ljubav za Sokolstvo, a naročito naraštaj, radi čega je odabrana, da kumuje njihovoj zastavi: simbolu ljubavi, poštenja i radinosti. Sestra kuma je srdačno uzvratila pozdrav, obećavši, da neće Sokolstvo nikada zaboraviti, jer i sama je potekla iz sokolskih redova.

U vrtu »Hotel Centrala« zakazana akademija morala se zbog kiše preneti u zatvorenu prostoriju.

Na akademiji izvedene su sledeće tačke: 1. Hovorka: Simboličke proste vežbe — muški naraštaj Osijek (6). 2. Burgerova-Pospišil: Vežbe uzicama — ženski naraštaj, Djakovo (6). 3. »Šestica« — ženski naraštaj Brod na Savi; 4. Holečkova-Pospišil: Vežbe ukrašenim lukovima — ženski naraštaj Osijek (6). 5. Burgerova: kolo kraj vatre — ženski naraštaj Djakovo (12).

Izvedba ovih vežbi bila je dobra, ali je bilo manjkavosti nastalih prenosom akademije iz vrta u zatvorenu prostoriju.

Iste je večeri zbor sudaca za natecanje održao svoju sednicu, na kojoj su izžrebane vežbe za natecanje i raspoređeni suci. Za vrhovnog suca izabran je brat Retl iz Nove Gradiške.

U nedelju 26. juna u 5. sati u jutro počela su natecanja, kojima je pristupilo:

7 odela muškog naraštaja i to iz Broda, Djakova, Osijeka, Požege, Valpova, Vinkovaca i Vukovara sa 46 pojedinaca,

6 odela ženskog naraštaja i to iz: Broda, Djakova, Osijeka, Požege, Valpova i Vinkovaca sa 48 pojedinki.

Ova odelenja natecala su se za župski naraštajski barjak, a osim njih natecali su se još 9 naraštajnika iz Osijeka, 1 iz Vinkovaca i 3 iz Darde samo u lakoj atletici.

Rezultat natecanja je dobar. Istina polučeno je mnogo manje diploma, nego prošle godine, ali polučeni broj bodova svakako je veći od prošlogodišnjeg. Izmenjeni red natecanja traži od svakog takmičara za polučenje velike diplome najmanje 85 % mogućih bodova

dova (naprama 75 %), a male diplome najmanje 75 % mogućih bodova (lane 60 %).

Uvežbavanje za natecanja stavilo je teške zahteve na vežbače, koji su morali svladati po tri vežbe na svakoj spravi (4 sprave), 5 lakoatletskih disciplina i teške proste vežbe (Vežbe duha i tela od brata Lhotskoga odnosno vežbe sa čunjevima za naraštajke).

Muška odelenja natecala su se na preči, ručama, karikama, konju u širinu sa hvataljkama, konju u duljinu bez hvataljka, trčanju, skoku u visinu, skoku u daljinu, bacanju kugle (4 kg) i prostim vežbama.

Ženska odelenja na ručama, karikama, konju u širinu sa hvataljkama, brvnu, skoku u visinu, skoku u daljinu, bacanju kugle (4 kg), bacanje lopte (2 kg), trčanje i vežbe sa čunjevima.

Zbir postignutih bodova muškog i ženskog odelenja daje konačan rezultat, odsudan za župsku zastavu. Na I. mestu je naraštaj bratskog društva u Brodu na Savi, koji je postigao 73·69 % svih mogućih bodova i time postigao župsku zastavu.

Na 2. mestu je naraštaj iz Vinkovaca sa 70·85% bod.; na 3. mestu je naraštaj iz Požege sa 65·53% bod.; na 4. mestu je naraštaj iz Djakova sa 65·25% bod.; na 5. mestu je naraštaj iz Osijeka sa 63·90% bod.; na 6. mestu je naraštaj iz Valpova sa 50·19% bod.

Od pojedinaca prvi je naraštajac: Šijaković Radivoj iz Vukovara sa 87 %, drugi: Kuzmanović Petar iz Vukovara sa 86·50 %, treći: Pejnović Stevo iz Broda na Savi sa 84·50 %.

Od naraštajki prva: Zubek Berta iz Djakova sa 92 %, druga: Vesinger Magda iz Djakova sa 89·50 %, treća: Vojnović Đurđica iz Broda sa 86 %.

Natecanje je bilo završeno u 10 sati pre podne, kada je započela proslava krsne slave željezničke komande, kojoj je i Sokolstvo prisustvovalo. Zatim se svrstala povorka i pošla na trg gde se imala razviti zastava naraštaja društva u Brodu. U povorci su sudelovali: 3 društvene i 3 naraštajske zastave, vinkovačka fanfara sa 18 članova i valpovačka sa 14 naraštajaca, 78 članova u svečanoj odori, 3 članice u odori, 16 članica u vežbaćem odelu, 44 naraštajaca u vežbaćem odelu i 44 naraštajke, 24 muške i 12 ženske dece, 116 vojnika sa muzikom, 16 vatrogasaca sa zastavom, 22 člana pevačkog društva »Davor« sa zastavom i 23 skauta, ukupno 436.

Razviće zastave počelo je poletnim govorom starešine broskog društva Čelapa. Pozdravio je kumu zastave sestru Milčić, starešinstvo župe, kumu župske naraštajske zastave, sestru Irmu Kenfelj iz Djakova i svu ostalu braću i sestre, pevačko društvo »Davor«, vatrogasno društvo i skaute. Pozdravlajući našu narodnu vojsku istakao je veliku hvalu na trudu i požrtvovnosti koju su uložili za dobar uspeh ove priredbe. Sa zanosom je govorio o Sokolstvu, a naročito o pažnji, koju treba posvetiti našem naraštaju — našoj boljoj budućnosti.

Posle govora brata Čelapa, kuma sestra Milčić razvila je zastavu uz topao, pesnički i misaon govor pun ljubavi i brige za naš naraštaj. Predavajući barjaktaru zastavu, poziva ih da se kupe oko svoje zastave, koja neka im bude simbol svega lepog i dobrog.

Konačno je govorio zamenik župskog starešine brat dr. Matej Perić. Istakao je važnost naraštajskih natecanja i nada se, da će ona doneti mnoga dobra našem naraštaju. Poziva ih neka ustrajnim radom svakog pojedinca, a time i celine, pokažu svoju tehničku spremu a nagrada će im biti, da će kroz godinu dana imati na čuvanju najveći svoj simbol — župsku naraštajsku zastavu.

Time je završena svečanost razvića i povorka je impozantnim mimohodom odala počast barjacima i starešinstvu župe, a po tome krenula glavnim ulicama, gde je bila susretana i oduševljeno pozdravljena od građanstva, prijateljski naklonjenog našem Sokolstvu.

Posle podne u 17 sati održana je javna vežba, sa ovim rasporedom:

1. Vežbe čunjevima, ženski naraštaj (51).
2. Lhotsky-Urban: Vežbe duha i tela, muški naraštaj (50).
3. Splitske proste vežbe, muška deca Brod (20).
4. Splitske proste vežbe, ženska deca Brod (13).
5. Lhotsky-Muhvić: »Devetka«, članovi Osijek.
6. Lhotsky-Muhvić: »Vežbe palicama«, članovi starija braća (37).
7. Vežbe na spravama. Nastupaju: karike (7), muški naraštaj Brod — ruče (7 muški župski odel), Niske ruče (naraštajke Brod), preča (6 muški naraštaj Vukovar), ruče (7. član. Brod), skok u vis (7 član. Brod).
8. Vežbe puškom 24. vojnika.
9. Proste vežbe 111 vojnika.
10. Proste vežbe 56 članova.
11. Takmičenja vojske u boksanju, hrvanju, štafetnom trčanju, trčanju sa zaprekama, penjanju itd.

Poseta na javnoj vežbi bila je odlična. Izvedba najvećim delom dobra i skladna. Program je izveden bez pauze, tačka za tačkom. Javna vežba bila je veliki uspeh ovoga sleta, te je naišla kod prisutnog građanstva na veliko odobravanje. Naročito su se dopale »Vežbe duha i tela«, zatim »Devetka«, »Vežbe starije braće«, sve savršene i prvorazredne kompozicije našeg načelnika brata Lhotskoga.

Ovom javnom vežbom zaključen je taj naraštajski dan naše župe. Pobjednici i nagrađeni takmičari primili su svoje nagrade i zastavu prilikom sleta vinkovačko-vukovarskog i osječkog okružja, koji se održao dana 18. septembra 1927. u Vukovaru.

JOVAN UDICKI:

Sloga.

Sokolski prikaz u 3 čina.

Po prevodu br. Dušana Bogunovića s češkog od br. K. Cvrčka i po komadu A. Brozovića.

III. Čin.

LICA:

Smrt

Razdor

Usud

(kao u I. činu).

Sokolska Misao (devojka Sokolica).

Sloga (s izrazom osobina, koji pripadaju Slozi).

Sokoli vežbači.

I. POJAVA.

Smrt (sama):

Setih se, da Razdor na posao ode,
da Slogu omete, što mu oči bude.
U tome je veštak, za to ima dara,
ala ću da imam bogatoga čara!
Moram zato kosu da naoštrim dobro,
kako bi se lakše plod Razdora pobr'o.

(Smrt oštri kosu i oštreci je peva onu istu pesmu iz I. čina. Za vreme njenog pevanja dolazi neprimećen Razdor.)

II. POJAVA.

Razdor i Smrt.

Razdor:

Šta se tebi peva? Plači! Biće bolje!

Smrt (bacajući kosu):

Zar si već stigao? Zašto si zle volje?

Razdor:

Nemoj ni da pitaš!

Smrt:

Reci, šta se zbilol
Ti dolaziš brzo. To mi nije milo.

Razdor:

Dodoh brzo bogme, — nisam se tom nad'o,
dobro je što nisam još i gore strad'o.

S m r t :

Ove reči tvoje zlo nekakvo znače?

R a z d o r :

Sestro moja draga, dani nam se mračē.
Mlaz sramote grdne na mene je sručen,
još za malo samo bio bih i tučen,
al' veština moja spasla me od toga.
Umak'o sam vešto. Pobedi me Sloga.
Pos'o mi je lepo počeo da ide.
Prisutnost se moja nekima i svide,
ali znati treba ti Sokoli šta su,
njima Sloga hita u svakome času;
u moć Sloge samo čvrsta im je vera,
primetišē brzo, kud' mi mis'o smerā,
i zato sam bio vrlo loše sreće,
dobro što ne dođoh do nevolje veće.
Pomoću te Sloge, — te velike sile,
bejah među njima k'o nejakō pile.
Baciše me složno bez ikakve muke
i tako mi, eto, nanesoše bruke.

S m r t :

Tu je naš kraj, vidim. Usudu to reci!
I gledaj od njega još saveta steci!
A ja znadem šta ću; znadem šta je moje
i kakve mi sada potrebe predstoje.

(Seda na klupu, uzima hartiju i olovku iz odela i piše na klupi.)

III. POJAVA.

U s u d i p r e d a š n j i.

U s u d :

Videh, da se vraćaš već sa svoga puta,
za tobom me evo mnogo zabrinuta!
Tvoj povratak brzi slutnju neku krije.

S m r t *(ozlojedeno):*

Došao je brzo, jer uspeo nije.
Eto nek' ti priča!

(Nastavlja pisanje.)

R a z d o r :

Usude, moj brate!
Nezgode nas grdne sad u poslu prate.
Naređbu sam tvoju izvršiti hteo.

kod Sokola ne bi l' spletku kakvu spleo.
Primiše me lepo i pošlo je glatko,
svi su znaci bili za kusanje slatko.
Kad sam uš'o međ' njih hladnoću primeti'
i rekoh im zdravlju na propast da preti.
I razvi se cela raspra među njima,
u upravi kako što ne valja ima.
Ja sam ih na svađu podsticao živo,
ali mi se desi, što nisam ni sniv'o.

U s u d :

Već mogu da mislim, šta je moglo biti.

R a z d o r :

Videše šta hoću i u jednoj sviti
nadoše se oni zagrljeni Slogom,
ustaše na mene svi u broju mnogom,
zaključiše složno posle toga zbora,
da sporazum bude kraj svakog im spora,
a meni je stalo da se biju' glože;
da se među njima uvek svađe množe.
Ljubav, bratstvo, slogu drže u pameti
i s njima se nađu svi na jednoj meti,
i ako im kadgod štogod pravo nije,
Sloga gnjezdo srdžbe ne da da se svije.
Red je tamo strogi, napolje se tera,
ko protiv tog reda zlom namerom smera.
Poslušnost je kod njih na velikoj ceni,
reč njihovog vode pokornost im pleni.
Vrline im služe i dušu im krepe,
svi zlo što im misle moraju da strepe.
Pobeda je, eto, na njihovoj strani,
vlast nam protiv njih se ne može da brani.
Propast naša jeste u njihovoj Slozi,
Sad ti, ako možeš, gledaj, pa pomози!

U s u d :

Tu pomoći nema, kraj je našoj vlasti,
nema ničeg više, što nas može spasti.
Koga Sloga brani taj pobedu stiće,
tu za nas neuspeh izobilno niće.
Gde se Sloga javlja, tude smo mi slabi.
Pitati se treba sad zaista šta bi.

(Nastaviće se.)

Javna vežba Sokolskog društva u Varaždinu. U nedelju 18. septembra doživeli smo i opet jedan lepi sokolski dan! Naše je društvo priredilo svoj godišnji javni nastup, kojim je dokazalo, da usprkos teških životnih prilika imade dosta snage i volje k pobjedi.

Već oko 2 sata popodne zaječale su skladne trube naše fanfare javljajući starodrevnom gradu, da polazi povorka Sokola. Išli smo s kolodvora, gde smo bili dočekali naše drage goste iz Međimurja i slovenačkog Podravlja. Po prijaznom držanju građanstva, koje nas je sretalo, vidili smo, da već prolazi pomalo ono strašno doba neprijateljstva i mržnje na nas jugoslovenske Sokole. Ponosno prođosmo ulicama starog hrvatskog grada Varaždina!

Posle 3 sata započe javna vežba, dobro posećena od građanstva i vojske. Prvi su vežbali naši mališani dečaci iz podmlatka, na zadovoljstvo publike i prednjaka. Naše naraštajke (v. sliku na str. 101.) vežbale su dosta lepo župske vežbe, a naraštajci složno i oštro Savezne vežbe (iz 1913. god.). Naraštajci iz Čakovca pokazali su zgodne vežbe veslima, a izveli su ih vrlo lepo i složno. Sad je nastupio došaći naraštaj sa vežbama na spravama: jedan odio većih dečaka iz podmlatka radio je raznolike preskoke preko kozlića, jedan odio naraštajkinja vežbe na niskim ručama, jedan je odio naraštajaca izvodio preskoke preko konja, a drugi vežbe na preči. Sva pozornost gledalaca bila je svraćena na ove poslednje, koji su vežbali na preči. Vežbali su naime dosta teške elemente tako da su publiku doista zadivili. Još su vežbali vojnici, članice i članovi svoje vežbe. Na koncu vežbe izvedena je najzanimivija tačka rasporeda: takmičenje sa zaprekama. Takmičilo se je oko 20 dečaka iz podmlatka u trčanju, provlačenju kroz žbice, skoku kroz obruč i skoku na hrbat konja, odn. na leđa naraštajaca, koji su ih tamo čekali. Naraštajci su se dalje takmičili u nošenju tereta (dečaci), ska-

kanju u vrećama, penjanju preko lestava, skok u dubinu, skrčka preko konja i konačno trčanje na brzinu. Takmičenje je bilo vrlo dobro zamišljeno te je pobudilo dobar efekt i kod publike, koja je napeto pratila tečaj takmičenja, a i kod naraštajaca. Konačni pobjednici naraštajac Gustav Hatlak i dečak Bojan Mavar bili su naročito nagrađeni od brata staroste.

Javna je vežba dobro uspela pa je i opet pokazala, da imademo dobrih predmeta za konačnu pobjedu, pošto imademo nadobudan muški i ženski naraštaj. Samo, ne bi se smelo na pôputa stati, nego železo kovati dok je vruće. Stoga, Varaždinci, samo napred!

Kako smo dobili nove naročnike za sokolske liste. Naše sokolsko društvo ima lepo število naraščaja in dece, toda imeli smo prav malo naročnikov za sokolske mladinske liste »Sokolič« in »Naša radost«. Mnogi niti vedeli niso, da ta dva lista izhajata in da sta namenjena izključno za sokolsko mladino. Nihče jih ni na to opozoril in pokazal listov. Ko sem nekoč prinesel novo številko Sokoliča v telovadnico in ga pokazal nekaterim naraščajnikom, so ga začuden ogledovali in kazali mnogo zanimanja zanj. Po končani telovadbi sem jim pred dvoredom prečital članek iz lista ter jim ga pojasnil z nekaterimi opombami. Nato sem jim povedal naslove vseh člankov, pesmic in poročil, kar je bilo v dotični številki. Tako sem ponavljal dvakrat in jim končno priporočil, da sami čitajo take spise, ki razlagajo Sokolstvo. Kmalu se je oglasilo nekaj mladičev, ki so naročili list, pozneje jih je bilo vedno več in z zanimanjem so pričakovali vselej novo številko. Enako se je godilo tudi pri deci. — Danes imamo že za oba lista lepo število naročnikov in smo prav zadovoljni z njima.

—r.

Poročilo o naraščajski tekmi Ljubljanske župe smo morali zaradi pomanjkanja prostora odložiti za prihodnjo številko.

Uredništvo.

General Mika Kovačević.

Dne 5. oktobra zvečer je sprožila zločinška roka bulgarskega komitaša strel in zgrudil se je smrtno zadet general Mika Kovačević, komandant divizije v Štipu. Junačka, ki ga ni mogla uničiti niti balkanska niti svetovna vojna, je podrla na tla in ugonobila fanatična zaslepljenost bratskega naroda in najbližjega soseda. Del bulgarskega naroda noče nikakor priznati sklepa velesil, ki so po svetovni vojni odločile, da spada najjužnejši del Srbije kraljevini Srbov, Hrvatov in Slovencev. Hoteč pred vsem svetom dokazati svojo nevoljo in prisiliti korekturo meje, oziroma osamosvojitve Makedonije, prirejajo ti komitaši vpade na našo zemljo, ropajo mirno prebivalstvo, požigajo vasi in streljajo predstavnike naše države. Žrtev teh »makedonstvujočih« je postal tudi general Kovačević, ko se je mirno in brezskrbno vračal v svoj dom v Štipu. Morilec je zadostil svoji črni duši, dosegel seveda svojega cilja ni, zakaj niti za ped se ne bo premaknila meja naše osvobodene domovine, za katero je moral preliti svojo kri general Kovačević. Žal, da bulgarska vlada nima volje z energičnimi odredbami ustaviti vpade komitov

na naše ozemlje, zdi se, da to akcijo še celo podpira, s čimer tembolj razpalja sovražne strasti in ovira zблиžanje obeh narodov.

Z generalom Kovačevićem pa ni izgubila le armada svojega odličnega predstavnika, ampak je tudi jugoslovensko Sokolstvo zadela težka izguba, zakaj br. Mika je bil zvest in vnet pripadnik našega Sokolstva. Pred vojno se je udeleževal v srbskem Sokolu, po vojni pa je bil navdušen zagovornik narodnega in sokolskega edinstva. Udeležil se je tudi vsesokolskega zleta v Pragi l. 1912. kot starosta Sokola v Kragujevcu, avstrijska vlada bi ga bila med svetovno vojno rada dobila v svojo pest, kar se ji pa ni posrečilo. Br. Kovačević je bil za časa svojega bivanja v Zagrebu aktivno delaven v tehničnem odboru JSS ter med sokolskimi krogi spoštovan in jako priljubljen. Povsod, kjer je služboval, se je živo zanimal za Sokolstvo ter za njegovo prosvetno delo.

V znak hvaležnosti in spoštovanja do pokojnika mu je Sokolstvo z armado vred izkazalo vse časti pri pogrebnih svečanostih, ki so se vršile v Štipu in v Beogradu, kjer je bilo njegovo truplo položeno k večnemu počitku. Slava junaku in bratu Miki Kovačeviću!

B.

„Sokolšč“ izhaja vsak mesec ter stane za vse leto 18 Din
 Urednik Ivan Bajželj v Ljubljani, Miklošičeva cesta št. 28./1.
 Uprava v Učiteljski tiskarni v Ljubljani, Frančiškanska ul. 6.

Izdaja, zalaga in tiska Učiteljska tiskarna v Ljubljani, zanjo odgovarja France Štrukelj.